

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady określającej szczegółowe zasady zwrotu podatku od wartości dodanej, przewidzianego w dyrektywie 77/388/EWG, podatnikom niemającym siedziby na terytorium kraju, lecz mającym siedzibę w innym Państwie Członkowskim

COM(2004) 728 końcowy — 2005/0807 (CNS)

(2006/C 28/18)

Dnia 20 lipca 2005 r. Rada, działając na podstawie art. 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Zważywszy na pilny charakter prac, na 421. sesji plenarnej w dniach 26 i 27 października 2005 r. (posiedzenie z dnia 26 października 2005 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył sprawozdawcę generalnego **Umberto BURANIEGO** i 79 głosami za, przy 1 głosie wstrzymującym się, przyjął następującą opinię:

1. Wstęp: dokument Komisji

1.1 W październiku 2003 r. Komisja przedstawiła dokument⁽¹⁾ będący streszczeniem nakreślonej już w czerwcu 2000 r. strategii w zakresie podatku VAT. Jednym z celów tejże strategii było uproszczenie procedur; w związku z nim w kolejnym dokumencie Komisji, z października 2004 r.⁽²⁾ zaproponowano trzy praktyczne inicjatywy: dwie z nich⁽³⁾ stanowiły już przedmiot opinii EKES-u⁽⁴⁾, a trzecia omówiona została w niniejszym dokumencie.

1.2 Celem wniosku Komisji jest przyspieszenie i uproszczenie sposobu dokonywania zwrotu podatku VAT podatnikom niemającym siedziby na terytorium kraju, w związku z podatkiem naliczonym im za towary lub usługi wykonane przez innego podatnika na terytorium kraju lub w związku z importem towarów do kraju.

1.3 Ogólne zasady regulujące tę dziedzinę pozostają w istocie niezmiennie: prawdziwym postępem jest natomiast propozycja poważnego uproszczenia obowiązków administracyjnych spoczywających na podatnikach uprawnionych do zwrotu, przy jednoczesnym ustanowieniu ich prawa do odszkodowania w wypadku, gdy administracja podatkowa nie dokonuje płatności w określonym terminie.

⁽¹⁾ COM(2003) 614 końcowy

⁽²⁾ COM(2004) 728 końcowy

⁽³⁾ „Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 77/388/EWG w celu uproszczenia zobowiązań wynikających z podatku od wartości dodanej” i „Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1798/2003 w sprawie wprowadzenia ustaleń o współpracy administracyjnej w kontekście pojedynczego systemu i procedur zwrotu podatku od wartości dodanej”.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 267 z 27.10.2005, str. 45 opinia EKES-u w sprawie „Wniosku dotyczącego dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 77/388/EWG w celu uproszczenia zobowiązań wynikających z podatku od wartości dodanej” i „Wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1798/2003 w sprawie wprowadzenia ustaleń o współpracy administracyjnej w kontekście pojedynczego systemu i procedur zwrotu podatku od wartości dodanej” COM(2004) 728 końcowy – 2004/0261 (CNS) – 2004/0262 (CNS).

1.4 Uproszczenie wymogów administracyjnych zostało zatwierdzone w art. 5 wniosku dotyczącego dyrektywy: przewiduje on, że w celu otrzymania zwrotu, zamiast wniosku na standardowym formularzu wraz z dołączonymi oryginałami faktur i dokumentacji celnej, zainteresowany musi jedynie złożyć **wniosek drogą elektroniczną**. Wniosek powinien oczywiście zawierać szereg wskazówek, wyszczególnionych w artykule, które pozwolą administracji podatkowej na stwierdzenie i kontrolę prawidłowości operacji.

1.5 Zasadniczo wniosek powinien dotyczyć zakupu zafakturowanych towarów i usług bądź importu przeprowadzonego w okresie **nie krótszym niż trzy miesiące i nieprzekraczającym roku kalendarzowego**, jak też musi zostać złożony **w ciągu sześciu miesięcy** od zakończenia roku kalendarzowego, w którym przypada termin płatności podatku. W takich okolicznościach można niemniej jednak dokonać modyfikacji zarówno okresu odniesienia, jak i terminów złożenia wniosku.

1.6 Administracja podatkowa Państwa Członkowskiego, w którym VAT podlega płatności, musi podać swą **decyzję w ciągu trzech miesięcy** od daty złożenia wniosku o refundację, a **płatność** musi zostać dokonana przed upływem **tego samego terminu**. Każda odpowiedź odmowna musi zostać usprawiedliwiona. **Odwołania** przyjmowane są w tym samym terminie i pod tymi samymi warunkami, które przewidziano dla podatników mających siedzibę w Państwie Członkowskim. Żądanie o **dotatkowe informacje** może zostać wystosowane jedynie w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku, niemniej jednak w takim wypadku termin płatności wyznacza się od daty jego wystosowania. Każdy wniosek należy uważać za **przyjęty, jeżeli przed upływem odpowiedniego terminu nie nastąpi jego jednoznaczne odrzucenie**.

1.7 Zgodnie z poprzednim punktem 1.6, **płatność** należnych kwot musi zostać dokonana **w ciągu trzech miesięcy** od daty złożenia wniosku; za każdą zwłokę Państwo Członkowskie musi wypłacić wnioskodawcy **miesięczne odsetki w wysokości 1 % należnej sumy**.

2. Uwagi EKES-u

2.1 Każda propozycja zmierzająca do uproszczenia obowiązków administracyjnych spoczywających na patentach może się jedynie spotkać z aprobatą EKES-u, szczególnie jeżeli, tak jak w omawianym przypadku, uproszczenie przekłada się również na usprawnienie praktyk administracji państwowej i zachętę dla niej do lepszej organizacji pracy. Niemniej jednak w wypadku omawianego wniosku uproszczenie odpowiada raczej realnej potrzebie niż zwykłej chęci uproszczenia procedur: w istocie przypomnieć należy, że, tak jak podkreślał już EKES⁽⁵⁾, w uzasadnieniu wprowadzającym do tych trzech wniosków⁽⁶⁾ Komisja stwierdza, że „[...] obecna procedura zwrotu podatku [...] wydaje się stanowić tak wielkie obciążenie, że więcej niż szacowane 53,5 % dużych firm nie zwróciło się o przysługujące im zwroty w związku z tymi problemami”.

2.2 Dyrektywa stosuje się, tak jak mówi jej tytuł, do „podatników niemających siedziby na terytorium kraju, lecz mających siedzibę w innym Państwie Członkowskim”, zgodnie z przepisami i dla operacji przewidzianych w ramach obecnie obowiązujących postanowień.

2.3 Art. 5 wniosku dotyczącego dyrektywy przewiduje bardzo istotną innowację, polegającą na tym, że zamiast wniosku o refundację w formie papierowej, wraz z dołączonymi fakturami, oryginalnymi świadectwami celnymi i innymi dokumentami uzasadniającymi, przyjmowany będzie **wniosek przesłany drogą elektroniczną**, zawierający wszystkie odniesienia pozwalające na znalezienie potrzebnej dokumentacji, znajdującej się już w posiadaniu administracji. EKES zgadza się oczywiście z tą propozycją, lecz nie może nie zauważyć, że już teraz — także bez pomocy poczty elektronicznej — administracja mogłaby postępować zgodnie z tą samą procedurą, gdyby była lepiej i skuteczniej zorganizowana.

2.4 Ta ostatnia uwaga jest mniej banalna, niż mogłoby się zdawać i zawiera praktyczne przesłanie: gdyby okres potrzebny na wdrożenie dyrektywy za bardzo się przedłużał, byłoby pożądane, żeby w międzyczasie administracje podatkowa i celna podjęły działania w celu **udoskonalenia swych metod**, czy to w zakresie wersji „papierowej”, czy też komunikacji elektronicznej, tak aby umożliwić patentowi przekazanie uproszczonej dokumentacji.

2.5 EKES w pełni zgadza się z treścią art. 6 zawartego we wniosku⁽⁷⁾ i z satysfakcją podkreśla starania podjęte przez Komisję w celu narzucenia Państwom Członkowskim **zasady**, która musi zawsze leżeć u podstaw ich kontaktów z obywatelami,

czy to z podmiotami gospodarczymi, czy też nie: **administracja publiczna ma zawsze obowiązek odpowiadać w jak najkrótszym terminie na wnioski, które są do niej kierowane**. Ustalone terminy udzielania odpowiedzi, w tym zwłaszcza obowiązujący administrację publiczną trzymiesięczny termin na dokonanie refundacji bądź udzielenie odpowiedzi odmownej, zdają się być stosowne i rozsądne. Niemniej jednak powstaje pytanie, czy są one *realistyczne* dla wszystkich 25 Państw Członkowskich: w niektórych państwach opóźnienia w dokonywaniu refundacji są tak duże, że budzi to przypuszczenia co do podstawowego braku wydajności, który byłby trudny do wyeliminowania w krótkim czasie.

2.6 Również art. 8 odnosi się do zasady słuszności, która musi być zawsze przestrzegana w kontaktach administracji publicznej z podatnikami. Artykuł ten w istocie postanawia, że gdy refundacja nie zostanie dokonana w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku lub wysłania wymaganych wyjaśnień, administracja publiczna musi za zwłokę wypłacić wnioskodawcy **odsetki w wysokości 1 % miesięcznie**. EKES zasadniczo się z tym zgadza, lecz uważa, że ustalony środek nie będzie łatwy do zastosowania. EKES pragnie w istocie przypomnieć, że stopa procentowa w wysokości 1 % miesięcznie odpowiada **odsetkom składanym w wysokości 12,68 % rocznie**: wzięwszy pod uwagę, że w pewnych krajach prawa ochrony konsumentów narzucają limity, po przekroczeniu których dana stopa procentowa uważana jest za **lichwiarstwo**, w wypadku, gdy 12,68 % okazałoby się przewyższać ten limit, wysokość stopy procentowej obowiązującej administrację publiczną byłaby ustalona przez jeden z przepisów na poziomie uznawanym w świetle innego przepisu za nielegalny. EKES proponuje zatem modyfikację art. 8 w następujący sposób: odsetki za zwłokę powinny być w każdym kraju naliczane **na podstawie wysokości odsetek stosowanej w prawie krajowym w odniesieniu do podatników zwlekających z zapłatą**.

2.7 Konkludując, EKES zgadza się co do zasad przedstawionych we wniosku dotyczącym dyrektywy, w tym szczególnie tych, które odnoszą się do praw wnioskodawców do refundacji i do zachęt — pośrednich, lecz skutecznych — do ulepszenia sposobu funkcjonowania administracji publicznej. Zaleca jedynie, by przepisy formułowane były w bardziej *realistyczny* sposób, mając na uwadze fakt, że w 25 Państwach Członkowskich występują jeszcze bardzo się od siebie różniące standardy w zakresie ochrony konsumenta, wydajności i zasobów technologicznych.

Bruksela, 26 października 2005 r.

Przewodnicząca

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

⁽⁵⁾ Dz.U. C 267 z 27.10.2005, str. 45, ibid. ust. 1.4.

⁽⁶⁾ COM(2004) 728 z 29.10.2004, pkt 1 ust.7.

⁽⁷⁾ Por. punkty 1.6 i 1.7 niniejszego dokumentu.